

Energikommisjonen

Oslo, 25. mai 2022

energikommisjonen@oed.dep.no

Energikommisjonen – innspill fra Distriktsenergi

Energiloven har tjent oss vel i 30 år med lave kraftpriser sammenlignet med andre land og et kraftnett som leverer godt. Likevel står vi nå i en brytningstid med tidenes høyeste kraftpriser sør for Dovre og tidvis Europas billigste kraft nord for Dovre. Dette gjør at det er satt søkelys på hvorvidt dagens organisering av våre felles kraftressurser fortsatt er formålstjenlig, eller om det bør foretas justeringer i dette. Fra Distriktsenergis side vil vi be om at eventuelle tiltak som foreslås ses på i et langsiktig perspektiv, slik at dagens relative ekstreme virkelighet ikke gir oss tiltak som på sikt ikke er formålstjenlige for AS Norge.

Markedet ikke noe mål, men et virkemiddel

Likevel, markedet er ikke noe mål, men et virkemiddel. Nå vil vi hevde at markedet ikke leverer som det skal. Vi har et Norge delt i to, med kunder i deler av Norge som betaler mange ganger i pris det andre gjør, vi har kraftprodusenter med kraft som ikke får sendt denne sørover pga flaskehals og vi har kraftprodusenter nord for Dovre som ikke tjener penger. I tillegg har vi en systempris som ikke fungerer som noe sikringsmiddel. Dette må sies høyt og foreslåtte tiltak må ses i lys av dette. Noe må gjøres og en start er å bygge ned de interne flaskehalsene i Norge. Siste vinter og dagens priser viser oss at vi er for avhengige av Sverige med hensyn til kraftflyt og at vi også i Norge må ta tak og redusere flaskehalsene internt.

Det trengs mere kraft i Norge

Slik Distriktsenergi erfarer er det stor konsensus for at det må bygges mere kraft i Norge. Statnett har i sin markedsanalyse påpekt at det allerede i 2026 vil være balanse mellom produksjon og forbruk i Norge, og at vi styrer mot et større og større underskudd, med mindre vi bygger mere kraft i Norge. Ønsker vi oss en varig situasjon med lavere kraftpriser enn de som det er naturlig å sammenligne oss med, er det essensielt at tilbudssiden øker tilbudet med mere produksjon. Det bør også pekes på de mulighetene som ligger i energisparende tiltak og hvordan disse kan realiseres. I motsatt fall vil vi møte høyere priser enn alternativet.

Det er svært viktig at Energikommisjonen synliggjør behovet for mere kraftutbygging og aller helst si noe om hvordan og hva som skal til for å kunne utløse bygging av mere produksjon. Det følger også direkte av mandatet, men har selvfølgelig sitt utspring i at tunge fagmiljøer forteller oss om et

betydelig økt behov for mere kraft, så som Statnett som forteller oss at vi trenger opp mot 220 TWh i 2050 og NVE med tall som gir ett pluss 25% i økt produksjon innen 2040 sammenlignet med i dag.

Også andre miljøer som Statkraft, DNV og Thema har rapporter som underbygger et framtidig behov for økt kraftutbygging for ikke å komme i en underskuddssituasjon. Tilgang på mere fornybar kraftproduksjon er også det viktigste Norge kan bidra med, med hensyn til det grønne skiftet. I den anledning må en se på betydningen av å utveksle kraft med våre naboland og den betydningen dette har for å imøtekomme det grønne skiftet belyses. Slik vi vurderer det er utveksling av kraft med våre naboer avgjørende for det grønne skiftet der de forskjellige energibærere kan utnytte hverandres egenskaper, så som for eksempel kombinasjonen vind og vann.

Her må rapporten ikke etterlate noe tvil (med mindre utvalget er i tvil) på at behovet for mere kraft er riktig og essensielt for videre utvikling, både når det gjelder prissettingen av kraften, men også dets betydning for ett grønt skifte. Vi tror det er meget viktig at rapporten er klar på disse punktene, da politikerne må ta en del beslutninger som vil være svært krevende. Da må det faglige grunnlaget være på plass og uomtvistelig så langt mulig.

Vi tror også at det er viktig at utvalget presiserer mulighetsrommet for de forskjellige energibærere fremover mht hastighet og forventet kostnad. Igjen så handler det om å berede grunnen for de gode og nødvendige beslutningene.

Likere priser og likere nettleie

Vi må dele på gledene og byrdene ved det grønne skiftet. Det grønne skiftet skal treffe oss alle og etableringer i ny virksomhet og elektrifisering skjer i stor grad i Distrikts-Norge. De prisforskjellene vi har i Norge i dag er ikke ønskelige i så hensende. Det samme gjelder store forskjeller i nettleien. Når elektriferingen er ett felles mål, må vi spleise på utfordringene. Når det skal etablere elektrisk ladeinfrastruktur for Cruisebåter i Honningsvåg, må vi ikke ende opp der at det er noen tusen kunder på 71 grader nord som tar den investeringen over nettleien. Derfor bør også de store regionale forskjellene i nettleie jevnes ut.

Vi er for markedet som virkemiddel, men nå utfordres markedet med krav om inngripen fra en rekke hold. Dette må tas på alvor for ikke å få løsninger i fanget som ingen er tjent med på sikt.

Vennlig hilsen

Distriktsenergi.

Knut Lockert

daglig leder